

Smernice za izvajanje fokusnih skupin

AVTOR: TOMISLAV TKALEC

CO-FUNDED BY

Co-funded by the
Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

PARTNERS

KAZALO

KAZALO.....	2
1. Določitev fokusne skupine v projektu REACH.....	3
2. Namen fokusne skupine.....	3
3. Kdo naj sodeluje v fokusni skupini?.....	4
4. Kako privabiti udeležence fokusne skupine?.....	4
5. Fokusne skupine.....	6
6. Predlagana časovnica za aktivnosti.....	8

1. Določitev fokusne skupine v projektu REACH

Fokusna skupina predstavlja obliko kvalitativne raziskave, v kateri se skupina posameznikov pogovarja o njihovem dožemanju, mnenju, prepričanjih ter odnosu do produktov, storitev, konceptov ali idej. V nasprotju s sestanki "ena na ena", zagotavljajo fokusne skupine priložnost širšemu naboru deležnikov, da predstavijo svoje mnenje o določeni tematiki, da se učijo eni od drugih ter skupaj iščejo nove ideje. Tako lahko z vključevanjem različnih deležnikov ter deljenjem strokovnega znanja in izkušenj pridemo do inovativnih idej.

Fokusna skupina bo v sklopu projekta REACH predstavljala moderirano skupino deležnikov, ki se ukvarjajo ali poznajo problematiko gospodinjstev z nižjimi prihodki, ki so ponavadi podvržena tveganju energetske revščine. Sestavljali naj bi jo predstavniki energetske revnih gospodinjstev, strokovnjaki s področja socialnega dela, razna združenja, nevladne organizacije, lokalne oblasti, projektni partnerji ter drugi relevantni deležniki, ki bi lahko dali primerne zamisli in predloge o oblikovanju, promociji in izvedbi obiskov gospodinjstev v izbranih pilotnih področjih.

2. Namen fokusne skupine

Namen fokusne skupine je pomagati projektnim partnerjem, da:

- v oblikovanje obiskov in kampanje vključijo energetske revna gospodinjstva;
- pripravijo promocijsko kampanjo za obiske, ki bo privlačna za gospodinjstva;
- omogočijo pripraviti uspešno izvedbo energetskega svetovanja v gospodinjstvih;
- ustvarijo lokalna partnerstva in mreže med ključnimi lokalnimi deležniki;
- povečajo ozaveščenost deležnikov o energetske revščini in o ljudeh, ki se z njo soočajo.

3. Kdo naj sodeluje v fokusni skupini?

Da bi izvedli uspešno energetska svetovanja v gospodinjstvih ter da bi opolnomočili ranljiva gospodinjstva, bo vsak partner kontaktiral relevantne deležnike ter jih povabil k sodelovanju v fokusni skupini. Pomembno je izbrati in povabiti takšne deležnike, ki lahko s koristnimi informacijami, znanjem in izkušnjami pomagajo pri oblikovanju izvajanja storitve za energetska revna gospodinjstva. Relevantne skupine in možni deležniki so:

- predstavniki ranljivih gospodinjstev;
- centri za socialno delo;
- dobrodelne organizacije, ki delajo z gospodinjstvi z nižjimi prihodki (Rdeči križ, Karitas);
- društva upokojencev;
- Zavod za zaposlovanje;
- šole, ki so vključene v izvajanje storitve;
- lokalne oblasti in skupnosti;
- dobavitelji energije.

Vsak partner mora upoštevati tudi specifično lokalno situacijo in kulturne okoliščine:

- Katere organizacije delujejo v izbranem lokalnem okolju oz. pilotnem področju?
- Katere organizacije se v praksi ukvarjajo z ranljivimi skupinami in gospodinjstvi z nižjimi prihodki?
- Ali so prisotne še kakšne druge lokalne organizacije, ki so seznanjene s problematiko energetske revščine?

4. Kako privabiti udeležence fokusne skupine?

Ključna točka uspeha je v tem, da k projektu in sodelovanju privabimo družbene akterje. Vsak partner lahko ima intervjuje "ena na ena", telefonske klice ali skupinske sestanke s ključnimi organizacijami, da bi jih

privabili k sodelovanju v fokusni skupini, kot tudi k sodelovanju ali podpori projektu.

Pri naslavljanju vabljenih deležnikov je priporočljivo uporabiti naslednje argumente, seveda prilagojene izbranim lokalnim okoljem in okoliščinam.

a) Predstavitev projektnih ciljev in dejavnosti

- Mednarodni projekt, ki se izvaja v 4 državah;
- Brezplačno energetska svetovanje v gospodinjstvih z nižjimi prihodki;
- Zmanjšanje rabe energije in vode;
- Gospodinjstva prejmemo brezplačne nasvete in naprave za zmanjševanje rabe energije in vode;
- Spodbujanje učinkovite rabe energije.

b) Argumenti v prid podpori projektu

- Aktivnosti projekta jim lahko pomagajo pri boljšem prepoznavanju njihove organizacije v javnosti;
- S sodelovanjem v projektu si lahko organizacija izboljša svojo javno podobo;
- Projekt jim lahko pomaga pri njihovem vsakodnevnem delu;
- Organizacija lahko zaradi sodelovanja pridobi nove člane.

c) Razložite pomen sodelovanja

- Razložite, da večina ranljivih gospodinjstev najverjetneje ne bo zaupala storitvi ali organizaciji, o kateri niso še nikoli slišali. Zato bi bilo sodelovanje zelo zaželeno;
- Gospodinjstvom se po izvedenem energetske svetovanju nekoliko izboljša njihovo bivalno okolje;
- Sodelovanje njihove organizacije zagotovi boljo vidnost projekta ter sprejemanje širše javnosti;
- Njihovo sodelovanje lahko rezultira v novih partnerstvih in iniciativah;
- Premostitev dvomov in nezaupanja gospodinjstev je ključno.

d) Zaključek sestanka

- Povzemite naslednje korake;
- Zahvalite se jim za njihov čas.

5. Fokusne skupine

Ko ste dobili potrditev udeležbe na fokusni skupini od organizacij in posameznikov, je potrebno določiti termin in lokacijo fokusne skupine. Ta bo služila kot platforma za diskusijo med udeleženci, kjer lahko vsakdo prispeva svoje ideje, z drugimi deli pomisleke, predlaga predloge za razvoj rešitev, da bi s tem pomagali projektnim partnerjem pri implementaciji ključnih aktivnosti projekta. Pred izvedbo fokusne skupine je potrebno pripraviti sklop vprašanj in tem o katerih bi radi diskutirali.

PREDLAGAN VODIČ ZA RAZPRAVO V FOKUSNIH SKUPINAH

a) Uvod

- Predstavitev moderatorja;
- Zahvala udeležencem za prisotnost;
- Predstavitev namena fokusne skupine in programa srečanja;
- Ustvarjanje varnega in sproščenega ozračja (anonimnost, razlogi za snemanje, ni pravih ali napačnih odgovorov, vsak ima svoje mnenje, kritika je dobrodošla).

b) Izmenjava informacij med udeleženci fokusne skupine

- Udeleženci naj se predstavijo ter predstavijo njihovo področje dela;
- Na podlagi teh podatkov bodo lahko udeleženci razmenjali dodatne informacije v prihodnosti.

c) Predstavitev ciljev projekta

- Potrebno je razložiti cilje projekta;
- Predstavite kako se bodo izvajali obiski pri gospodinjstvih;
- Predstavite vlogo energetske svetovalce;
- Predstavite primer projekta ACHIEVE;

- Predstavite filmček o izvajanju energetskega svetovanja (ACHIEVE – GERES filmček).

d) Odprta diskusija

Identifikacija gospodinjstev

- Katera gospodinjstva najbolj potrebujejo takšno storitev? Zakaj? S kakšnimi kriteriji lahko opredelimo ta gospodinjstva, da res gremo do tistih, ki so najbolj potrebni obiska?
- Kanali za identifikacijo primernih gospodinjstev?
- Ali obstaja kakšna specifična kategorija gospodinjstev, ki bi morala biti vključena v projekt?
- Kakšne kriterije naj uporabljamo pri identifikaciji tistih, ki bi jim pomoč prišla najbolj prav?
- Kaj narediti z gospodinjstvi, ki bi želela svetovanje, pa niso energetske revne?
- Kakšne informacije ali usluge bi morali nuditi gospodinjstvom po izvedenih obiskih?

Doseganje gospodinjstev

- Kako lahko dosežemo ta gospodinjstva? Katere obstoječe metode in kanale za komunikacijo s temi gospodinjstvi lahko uporabimo? Kakšne so najboljše metode komunikacije – letak, plakat...?
- Kako si pridobiti zaupanje gospodinjstev, ki jih bomo naslavljali? Je treba paziti na kakšne zadeve pri delu z identificiranimi gospodinjstvi (npr. zaupanje, nočejo povedati resnice...)? Je potrebno kaj sporočiti kakšni instituciji, če so razmere zares nevzdržne?

Naprave

- Kakšne naprave so najboljše za takšna gospodinjstva?
- Kaj bo ljudem najbolj uporabno? Izkušnje?
- Ali so kakšne naprave, ki se popolnoma odsvetujejo?

Svetovalci

- Kakšne lastnosti mora imeti svetovalec?
- Ali je lahko težavno to, da so svetovalci dijaki?

- Morajo imeti kakšno obvezno osnovo – npr. za delo z električno, varstvo pri delu...? Morajo biti svetovalci zavarovani?
- Kakšen svetovalni pristop je najboljši? Kakšne izkušnje, je kaj dobro delovalo?
- Ali so lahko svetovalci izpostavljeni kakšni nevarnosti zaradi dela z ljudmi (ne tehnično)? Je priporočljivo, da imajo svetovalci kakšno podporo, npr. s strani socialnega delavca?

Prihodnost

- Kakšne zaveze ali obljube o sodelovanju so bile dane in kaj se da realizirati?
- Kakšne strukturne rešitve so na voljo (stavbe, storitev za gospodinjstva, ukrepi za financiranje, kaj drugega)?

e) Pridobivanje povratnih informacij

- Udeleženci izpolnijo vprašalnik.

f) Zaključek srečanja fokusne skupine

- Povzemite naslednje korake;
- Zahvalite se udeležencem za prisotnost.

g) Delajte si zapiske

- Če je mogoče, posnemite celotno srečanje;
- Ne pozabite si delati zapiskov srečanja sproti ali pa nemudoma po srečanju.

Dodatno

- Če za udeležence pripravljate okrepčilo ali kosilo, je ta odmor potrebno smiselno vključiti v agendo programa.

6. Predlagana časovnica za aktivnosti

Mesec		Ime
1	maj	Razvoj idej – kaj, kdaj, kje, kako, kdo,...?

		<p>Razvoj idej – kako privabiti deležnike?</p> <p>Razvoj idej – kako priti do "najbolj uporabnih posameznikov", ki bi lahko pomagali pri implementaciji projekta?</p>
2	Junij	<p>Vzpostavljanje stikov z možnimi deležniki.</p> <p>Urejanje sestankov z možnimi deležniki.</p> <p>Privabljanje novih deležnikov.</p>
3	julij	<p>Ohranjanje stikov s primernimi deležniki in ključnimi posamezniki.</p> <p>Oblikovanje agende za fokusno skupino.</p> <p>Določiti katere informacije bodo predstavljene udeležnim deležnikom (vnaprej, na dan dogodka, po dogodku)?</p> <p>Katera vprašanja bomo vključili v diskusijo?</p> <p>Kako bo srečanje zabeleženo? Kdo bo delal zapiske?</p> <p>Kako bomo dobili povratne informacije od udeležencev?</p>
4	avgust	<p>Delo na točkah, ki so zapisane za "julij".</p> <p>Ohranjanje stikov s ključnimi akterji.</p>
5	september	<p>Izvedba srečanj fokusne skupine.</p> <p>Dokumentacija.</p>
6	september - zaključek projekta	<p>Izvedba fokusne skupine.</p> <p>Implementacija obiskov.</p> <p>Dokumentacija.</p>

Partnerji

Focus, društvo za sonaraven razvoj, Slovenija

www.focus.si

DOOR – Društvo za oblikovanje održivog razvoja, Hrvaška

www.door.hr

EAP – Energy Agency of Plovdiv, Bolgarija

www.eap-save.eu

MACEF – Makedonski center za energetska učinkovitost, Makedonija

www.macef.org.mk

Sofinancirano s strani

Sofinancirano s strani Evropske komisije v okviru programa "Intelligent Energy Europe"

Projekt REACH se izvaja s finančno podporo Evropske komisije. Za vsebino te publikacije so izključno odgovorni avtorji. Vsebina te publikacije ne odraža nujno stališča Evropske komisije.

Za več informacij o Evropski komisiji: www.ec.europa.eu